

Hacia una política cultural de la Unión Europea

Published by [Interacció](#) [1] on 09/11/2016 - 09:16 | Last modification: 05/02/2026 - 14:12

Belén Becerril Atienza | [Aranzadi](#) [2]

En el marc de la creixent diversitat cultural actual, la cultura és essencial per al futur del projecte polític de la Unió Europea. El procés d'integració europeu necessita fonamentar-se en polítiques que no es limitin a l'àmbit econòmic i polític, sinó que compreguin aspectes d'ordre cultural basats en una herència comuna i una comunitat de cultures, i que afecten l'imaginari simbòlic col·lectiu. **Però, estem avançant, realment, cap a una política cultural europea?**

Aquest llibre proposa **una necessària mirada sobre la relació entre la cultura i Europa des d'una perspectiva jurídica**, a partir de la segona meitat del segle XX. Belén Becerril fa un repàs de la intervenció de les institucions en el sector, **tenint en compte el seu ordenament jurídic i el seus efectes, amb l'objectiu de valorar si estem davant d'una verdadera política cultural de la Unió** o d'una mera acció cultural. **I, més encara, si la cultura justifica mesures de restricció del mercat interior europeu, és a dir, si existeix una «excepció cultural europea» a causa de l'especial naturalesa d'aquest concepte.**

I és que **la cultura ha estat una qüestió poc tractada en el procés d'integració europeu**, i els intents d'abordar aquesta relació s'han trobat amb el **repte de delimitar aquest concepte sense imprecisions**, per la seva naturalesa confusa. És per aquest motiu que els primers capítols d'aquest llibre presenten la noció de cultura des de diversos enfocaments antropològics: el sentit reduït i universalista, enfront del sentit ampli i particularista?, tenint en compte l'ús polisèmic del terme, **poc matisat per la legislació, i la seva relació amb les polítiques culturals contemporànies, afectades per la consolidació de l'associació amb la indústria i les tecnologies** de la informació i la comunicació, i la descentralització dels poders públics.

En el tercer i quart capítol **es presenta el prolongat dèficit cultural dels diversos tractats i la Carta Constitucional Europea**, i s'aborden les causes d'aquesta singularitat fent una avaluació crítica dels primers passos en l'acció cultural europea, abans del Tractat de Maastricht. S'analitza la presència creixent de la cultura en les constitucions dels estats europeus **i la jurisprudència del Tribunal de Justícia en l'àmbit de les disposicions del mercat interior de la Unió, així com les primeres actuacions sobre els aspectes econòmics de la cultura.**

Els dos capítols següents mostren **la superació definitiva del dèficit cultural en les polítiques de la Unió gràcies al Tractat de Maastricht i la seva nova disposició relativa a la cultura, amb un èmfasi especial en la diversitat.** A través de l'anàlisi, així mateix, dels actes aprovats des de l'entrada en vigor de la reforma, es planteja la qüestió de si ha prevalgut un enfocament universalista o particularista de la cultura.

Els darrers capítols d'«[Hacia una política cultural de la Unión Europea](#) [3]» presenten **l'equilibri precari entre mercat interior i cultura, i l'existència de l'anomenada «excepció cultural», mitjançant l'anàlisi de la jurisprudència del tribunal de Justícia sobre casos rellevants** pel que fa a normes nacionals que regulen el sector audiovisual, els serveis turístics, els acords del sector del llibre que restringeixen la competència i les ajudes

dels estats a les indústries culturals. **I, per acabar, es fa una reflexió sobre el concepte de cultura que el Tribunal de Justícia accepta com a interès legítim capaç de justificar una mesura restrictiva en el mercat interior**, i s'ofereixen propostes perquè la Unió Europea consolidi la seva posició respecte les polítiques culturals.

Aquest llibre parla, doncs, dels reptes i les oportunitats del moment present, en què la cultura i la desregulació dels mercats es troben en conflicte creixent, i **val la pena aturar-se a analitzar quin tipus de polítiques estan adoptant les institucions que ens envolten** i quines són les tendències de futur, **per assegurar unes polítiques culturals que siguin sinònim de desenvolupament de les persones i la comunitat**.

Podeu consultar aquest [llibre](#) [3] al [Centre d'Informació i Documentació](#) [4]

[Inicieu sessió](#) [5] o [registreu-vos](#) [6] per a enviar comentaris

Tags: excepció cultural

Tags: Europa

Tags: ideologia

Tags: legislació

Tags: estructura de mercat

Tags: valor

- [7]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/CIDOC/blogs/2016/politica-cultural-union-europea>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://www.aranzadi.es/>

[3] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=45450>

[4] <http://www.diba.cat/web/cerc/cidoc>

[5] <http://interaccio.diba.cat/>

[6] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[7] <https://interaccio.diba.cat/node/6762>